

План управління азбестовмісними матеріалами

(Asbestos Management Plan, AMP)

для будівель навчального корпусу та майстерень Львівського міжрегіонального вищого професійного училища залізничного транспорту

Об'єкт: майстерні, навчальний корпус
Львівське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту
Адреса: Львівська область, м. Львів, вул. Іванни Блажкевич, 14
Проект: 34-46-11 «Львівське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту, м. Львів, Львівська область обл. /VETinEP II»

management4health AG

Дата підготовки:

03 червня 2026

Розробник:

Олена Дрозд

Об'єкт	Львівське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту (навчальний корпус, майстерні)
Адреса	Львівська область, м. Львів, вул. Іванни Блажкевич, 14
Проект	34-46-11 «Львівське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту, м. Львів, Львівська область обл. /VETinEP II»
Підстава	Звіт щодо обстеження будівлі на наявність матеріалів, що містять азбест; проєктні рішення щодо ремонту приміщень
Виявлений АВМ	Шнур на вентиляційних каналах у приміщенні кухні
Ключове рішення	Матеріал має бути вилучений до початку робіт, які можуть зачіпати вентиляційні канали, кухонне приміщення або суміжні конструкції. Демонтаж виконується тільки за спеціальним порядком робіт із виділенням контрольованої зони, застосуванням ЗІЗ, пилопридушенням, пакуванням і передачею відходів як азбестовмісних / потенційно азбестовмісних
Статус документа	Проект. Підлягає уточненню та деталізації Підрядником після затвердження технології робіт, робочих креслень і плану організації будівництва
Версія	v.1.0 - проєкт для подальшого уточнення Підрядником
Призначення	Встановити принципи, ролі, обмеження і процедури управління АВМ в межах запланованих робіт
Коли переглядати документ	Перед початком робіт; після затвердження робочої документації; після обстеження Підрядником; після будь-якого випадкового пошкодження/виявлення нових підозрілих матеріалів; у разі зміни обсягу робіт
Відомості, що підлягають уточненню Підрядником	Детальна схема розташування АВМ; фактичний стан доступних ділянок; спосіб конструктивного відокремлення; вузли кріплення; перелік працівників і відповідальних осіб; графік робіт; потреба у додаткових заходах контролю пилу; порядок аварійного реагування на конкретному майданчику

Зміст	4
1 Вступ і цілі Плану	5
2 Підстава, вихідні дані та межі застосування	5
3 Відомості про об'єкт і заплановані роботи	5
4 Ідентифіковані АВМ	6
5 Методологія управління АВМ	6
6 Розподіл ролей і відповідальності	7
6.1 Агенція з впровадження проєкту (АВП).....	7
6.2 Балансоутримувач / адміністрація закладу.....	7
6.3 Проєктувальник.....	8
6.4 Підрядник.....	8
6.5 Відповідальна особа Підрядника з охорони праці, екологічного та соціального управління.....	9
6.6 Технічний нагляд.....	9
6.7 Компетентний фахівець з АВМ / спеціаліст з контролю небезпечних матеріалів .	9
6.8 Працівники та субпідрядники.....	10
6.9 Транспортна організація та об'єкт приймання відходів.....	10
6.10 Схема повідомлення у разі виявлення або пошкодження АВМ.....	10
7 Повідомлення уповноважених органів перед початком робіт з АВМ	11
8 Рішення щодо управління АВМ	12
9 Технічні вимоги до демонтажу АВМ	12
9.1 Підготовчі дії до початку демонтажу.....	12
9.2 Організація робочої зони.....	12
9.3 Засоби індивідуального захисту.....	13
9.4 Виконання демонтажу.....	13
9.5 Пакування, маркування, тимчасове зберігання та передача відходів.....	14
9.6 Очищення робочої зони і фінальний огляд.....	14
10 Порядок дій у разі випадкового виявлення або пошкодження АВМ	14
11 Навчання, інформування та комунікація	15
12 Нормативні документи та практичні настанови	15

1 Вступ і цілі Плану

Цей План управління азбестовмісними матеріалами (далі – План) підготовлено для будівель навчальних корпусів та майстерень Львівського міжрегіонального вищого професійного училища залізничного транспорту в межах проєкту VETinEP II. План визначає організаційні, технічні та процедурні заходи щодо управління виявленими у приміщенні кухні АВМ (потенційними АВМ).

Основна мета Плану – забезпечити безпечне управління виявленим матеріалом під час підготовки та виконання ремонтних або демонтажних робіт, недопущення впливу азбестових волокон на працівників, користувачів будівлі та інших осіб, а також запобігання неконтрольованому пошкодженню або поширенню матеріалу, який містить або може містити азбест.

Для досягнення цієї мети План визначає порядок документування місця розташування АВМ, інформування залучених сторін, обмеження доступу, організації контрольованої робочої зони, застосування засобів індивідуального захисту, безпечного демонтажу, пакування, тимчасового зберігання і передачі відходів, а також порядок дій у разі виявлення додаткових підозрілих матеріалів.

Вимоги, викладені у Плані управління АВМ мають бути уточнені після проведення аналізу зразків, але до початку мобілізаційних дій підрядника з обов'язковим внесенням відповідних вимог до ПЕСМ Підприємства та уточненого Плану управління АВМ та Плану з демонтажу АВМ, що має бути розроблений підрядником.

2 Підстава, вихідні дані та межі застосування

План розроблено з урахуванням результатів звіту щодо обстеження будівлі на наявність матеріалів, що містять азбест, процедур управління АВМ, прийнятих УФСІ, а також належної міжнародної практики у сфері управління азбестовмісними матеріалами. Звіт з обстеження встановлює, що у приміщенні кухні на вентиляційних каналах було виявлено матеріал, який за зовнішніми ознаками та характером застосування може бути віднесений до підозрілих щодо можливого вмісту азбесту.

До підтвердження остаточного статусу матеріалу за результатами лабораторного аналізу або до прийняття іншого погодженого управлінського рішення цей матеріал має розглядатися як азбестовмісний / потенційно азбестовмісний. Відповідно, його демонтаж, розрізання, відривання, очищення, переміщення або інше механічне порушення не допускаються без спеціально визначеного безпечного порядку робіт.

План застосовується до всіх робіт у приміщенні кухні та суміжних зонах, які можуть прямо або опосередковано вплинути на вентиляційні канали, повітроводи та АВМ. До таких робіт належать ремонт кухонного приміщення, демонтаж або ремонт вентиляційних каналів, розбирання стиків, очищення поверхонь, заміна або модернізація інженерних мереж, прокладання кабелів, труб або будь-які інші роботи, які можуть спричинити механічне порушення матеріалу.

Примітка.

Підрядник має перевірити фактичний обсяг робіт, точне місце розташування матеріалу, його протяжність, стан, доступність, зв'язок із вентиляційною системою, а також можливість організації контрольованої робочої зони до початку будь-яких робіт у відповідній зоні.

3 Відомості про об'єкт і заплановані роботи

Об'єктом є будівлі навчальних корпусів та майстерень Львівського міжрегіонального вищого професійного училища залізничного транспорту, розташовані у межах території закладу за адресою: Львівська область, м. Львів, вул. Іванни Блажкевич, 14.

Будівлі використовуються як навчальні, навчально-виробничі, допоміжні та технічні приміщення закладу освіти. За наданою інформацією, учбовий корпус, громадсько-побутовий корпус, учбову майстерню та прибудову до учбової майстерні прийнято в експлуатацію у 1984 році; реконструкція з моменту введення в експлуатацію не проводилася. Об'єкт має чотири поверхи, технічний поверх відсут-

ній, підвал розташований під частиною будівлі. Загальна площа становить 9284,1 м², площа забудови – 4030 м², орієнтовна площа приміщень, що підлягають внутрішньому ремонту, – 3783 м².

Попередній обсяг робіт включає ремонт зовнішніх конструкцій, утеплення огорожувальних конструкцій і цоколя, заміну вікон і зовнішніх дверей, заміну пласкої покрівлі та водовідведення з покрівлі, влаштування блискавкозахисту, забезпечення доступності, ремонт внутрішніх приміщень, технологічні рішення щодо розміщення обладнання та його підключення, а також модернізацію внутрішніх інженерних мереж.

Роботи, релевантні для управління ризиками АВМ, включають будь-які втручання у приміщенні кухні, зокрема у вентиляційних каналах, стиках вентиляційних елементів, інженерних мережах, технічних вузлах, а також будь-які дії з очищення, демонтажу, розбирання або переміщення старих технічних матеріалів невідомого складу.

4 Ідентифіковані АВМ

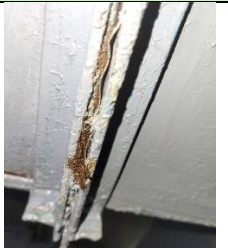
За результатами візуального обстеження у приміщенні кухні на вентиляційних каналах виявлено матеріал, який за зовнішніми ознаками та характером застосування може виконувати функцію ущільнювача, прокладки або ізоляційного елемента у місці стикування чи примикання вентиляційних елементів.

У межах цього Плану матеріал управляється як азбестовмісний або потенційно азбестовмісний. Якщо лабораторний аналіз підтвердить відсутність азбесту, подальші роботи можуть бути переглянуті та виконуватися як звичайні ремонтні або демонтажні роботи з дотриманням загальних вимог охорони праці та контролю пилу.

Однак, роботи з демонтажу АВМ, ідентифікованих за результатами обстеження приміщення кухні, не включено у перелік будівельних робіт, що підлягають фінансуванню в рамках субпроекту.

Потреба у перегляді цього Плану управління АВМ та розробка Плану з демонтажу АВМ може виникнути тільки у разі включення таких робіт до переліку будівельних робіт, що фінансуватимуться в рамках субпроекту.

Адміністрація закладу має бути поінформована про наявність АВМ у приміщенні кухні в будь-якому випадку.

ID	Матеріал / елемент	Місце розташування	Статус	Заплановані дії	Кількість	Фото
АСМ-01	Ущільнювальний шнур на вентиляційних каналах	Приміщення кухні, вентиляційні канали	Управляється як АВМ / потенційно АВМ; лабораторний статус уточнюється	Попереднє безпечне видалення до початку робіт, які можуть зачіпати вентиляцію / кухню	Уточнюється Підрядником (за потреби)	

5 МЕТОДОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ АВМ

Методологія управління АВМ для цього об'єкта базується на таких принципах:

- принцип обережності: матеріал управляється як АВМ / потенційно АВМ до підтвердження його безпечного статусу;
- попереднє видалення перед основними роботами: шнур має бути вилучений до початку робіт, які можуть зачіпати вентиляційні канали або кухонне приміщення;
- мінімізація пилу: не допускаються сухе зняття, відривання, різання, шліфування, продування, сухе підмітання або використання звичайного пилососа;

- контрольована зона: ділянка демонтажу розглядається як «брудна зона» до завершення робіт, очищення та візуального огляду;
- обмеження доступу: до зони допускаються лише проінструктовані працівники із відповідними ЗІЗ;
- документування: місце, стан, кількість, фотофіксація, метод робіт, пакування і передача відходів мають бути задокументовані;
- готовність до додаткових виявлень: у разі виявлення інших підозрілих матеріалів роботи негайно зупиняються до додаткової оцінки.

Оцінка ризику проводиться за поєднанням ризику матеріалу та ризику завдання. Для ущільнювальних або текстильних технічних матеріалів ризик може бути підвищеним у разі їх відривання, розрізання, очищення або демонтажу вентиляційних елементів. Додатковим фактором ризику є розташування матеріалу у внутрішньому приміщенні кухні, де пил може локально накопичуватися та поширюватися на суміжні поверхні.

6 Розподіл ролей і відповідальності

Ефективне управління АВМ на об'єкті потребує чіткого розподілу відповідальності між Агенцією з впровадження проєкту, балансоутримувачем, проєктувальником, Підрядником, технічним наглядом і компетентними фахівцями з АВМ.

6.1 Агенція з впровадження проєкту (АВП)

Агенція з впровадження проєкту (Український фонд соціальних інвестицій, Друге регіональне представництво) забезпечує загальну координацію виконання Плану управління АВМ і прийняття управлінських рішень щодо подальшого поводження з виявленим азбестовмісним матеріалом.

Відповідальність:

- забезпечення передачі цього Плану підряднику, проєктувальнику, технічному нагляду та іншим залученим сторонам до початку робіт;
- забезпечення врахування наявності АВМ у проєктній, тендерній та будівельній документації;
- прийняття рішення щодо сценарію управління АВМ, тимчасового обмеження доступу або подальшого поводження з матеріалом;
- організація залучення компетентного фахівця з АВМ у разі виникнення спірних питань, виявлення додаткових підозрілих матеріалів.

6.2 Балансоутримувач / адміністрація закладу

Балансоутримувач або адміністрація закладу забезпечує організаційну підтримку виконання Плану на території об'єкта, доступ до приміщень, інформування персоналу закладу та збереження інформації про АВМ після завершення ремонтних робіт.

До відповідальності балансоутримувача / адміністрації закладу належать:

- надання доступу до приміщень, у яких розташований АВМ або ймовірне забруднення;
- інформування відповідальних працівників закладу про наявність АВМ, про заборону самовільного прибирання, демонтажу або очищення матеріалу;
- забезпечення збереження інформації про місце розташування АВМ у технічній документації будівлі після завершення проєкту.

6.3 Проєктувальник

Проєктувальник або інша відповідальна організація, яка розробляє технічне рішення щодо ремонтних робіт, має врахувати наявність АВМ (потенційних АВМ) під час підготовки проєктних рішень, робочих креслень, специфікацій і послідовності виконання робіт.

До відповідальності проєктувальника належать:

- відображення місця розташування матеріалу у відповідних кресленнях або схемах;
- передбачення послідовності робіт так, щоб уникнути неконтрольованого пошкодження матеріалу.

6.4 Підрядник

Підрядник несе безпосередню відповідальність за безпечну організацію робіт на майданчику, виконання вимог цього Плану, інформування працівників і субпідрядників, а також належне видалення АВМ.

До початку робіт Підрядник має:

- ознайомитися з цим Планом, звітом з обстеження іншою документацією;
- перевірити фактичне місце розташування матеріалу у зонах майбутніх робіт, його обсяг, кількість тощо;
- обмежити доступ до ділянки і не допускати очищення або демонтажу матеріалу без рішення відповідальних осіб;
- провести цільовий інструктаж працівників щодо наявності АВМ, заборонених дій і порядку повідомлення у разі виявлення або пошкодження підозрілих матеріалів;
- підготувати метод виконання робіт у зоні розміщення матеріалу, погодити з АВП технічні рішення.

Під час виконання робіт Підрядник зобов'язаний:

- не допускати свердління, різання, ламання, шліфування, демонтажу або іншого механічного порушення АВМ;
- підтримувати порядок у зоні виконання робіт і не допускати накопичення будівельних відходів, або матеріалів, які можуть забруднюватись азбестовим пилом;
- використовувати відповідні ЗІЗ, техніки пилопридушення тощо;
- поводитись з азбестовмісними відходами як з небезпечними відходами відаовідно до норм чинного законодавства, цього Плану, практик УФСІ;
- документувати всі інциденти, пов'язані з підозрілими матеріалами або АВМ.

Підрядник має уточнити та надати АВП до початку робіт таку інформацію:

- ПІБ відповідального керівника робіт на об'єкті _____
- ПІБ відповідальної особи з охорони праці: _____;

- перелік субпідрядників, які працюватимуть у зоні розташування АВМ: _____;
- метод виконання робіт щодо видалення АВМ: _____.

6.5 Відповідальна особа Підрядника з охорони праці, екологічного та соціального управління

Відповідальна особа Підрядника з охорони праці, екологічного та соціального управління забезпечує практичний контроль за виконанням вимог цього Плану на рівні будівельного майданчика.

ПІБ: _____

Посада: _____

Контактні дані: _____

До її відповідальності належать:

- проведення або організація інструктажу працівників щодо ризиків, пов'язаних з АВМ;
- контроль наявності попереджувальних написів, маркування або іншої ідентифікації зони АВМ;
- контроль виконання робіт з демонтажу АВМ;
- фіксація відхилень або потенційно небезпечних ситуацій;
- організація первинних дій у разі виявлення додаткових АВМ: припинення робіт, обмеження доступу, повідомлення відповідальних осіб, документування інциденту;
- зберігання записів про інструктажі, огляди, повідомлення та інциденти.

6.6 Технічний нагляд

Технічний нагляд забезпечує контроль відповідності фактичного виконання робіт затвердженим технічним рішенням, проєктній документації та вимогам цього Плану.

Організація: _____

ПІБ відповідальної особи: _____

Посада: _____

Контактні дані: _____

До відповідальності технічного нагляду робіт належать:

- контроль за тим, щоб фактичні роботи відповідали погодженому рішенням;
- недопущення несанкціонованих змін у методі видалення АВМ;
- участь у розгляді інцидентів, пов'язаних з АВМ або підозрілими матеріалами.
- _____

6.7 Компетентний фахівець з АВМ / спеціаліст з контролю небезпечних матеріалів

Компетентний фахівець з АВМ або спеціаліст з контролю небезпечних матеріалів залучається у разі необхідності додаткової оцінки стану АВМ, погодження спеціальних заходів, або виявлення нових підозрілих матеріалів.

До функцій компетентного фахівця можуть належати:

- огляд стану АВМ до початку робіт поблизу нього;

- надання рекомендацій щодо безпечного конструктивного відокремлення АВМ;
- оцінка доцільності додаткових заходів, якщо матеріал має пошкодження або знаходиться у складній зоні доступу;
- консультації у разі виявлення додаткових АВМ;
- визначення потреби у відборі зразків, очищенні, спеціальному прибиранні або залученні спеціалізованого підрядника;
- підготовка висновку або рекомендацій щодо подальших дій.

6.8 Працівники та субпідрядники

Усі працівники та субпідрядники, які виконують роботи у будівлях, мають бути поінформовані про наявність потенційного АВМ та обмеження щодо робіт поблизу нього.

До їхніх обов'язків належать:

- виконувати роботи лише відповідно до отриманого інструктажу;
- використовувати належні ЗІЗ (респіратори, рукавички, захисні окуляри, одноразові комбінезони);
- не свердлити, не різати, не ламати, не шліфувати і не переміщувати матеріали, що можуть містити АВМ, якщо це не обумовлено техніками демонтажу;
- не виконувати самовільні роботи у зоні розташування АВМ;
- негайно повідомляти керівника робіт у разі виявлення підозрілих матеріалів, пилу, уламків, тріщин або пошкоджень;
- не прибирати самостійно уламки або пил, які можуть бути пов'язані з АВМ;
- дотримуватися вимог щодо обмеження доступу і маркування робочих зон.

6.9 Транспортна організація та об'єкт приймання відходів

Відходи, які містять або можуть містити азбест, мають передаватися лише суб'єктам, які мають належні правові підстави для перевезення, оброблення або захоронення відповідних небезпечних відходів.

Транспортування:

Назва транспортної організації: _____

Контактна інформація: _____

Інформація про наявність ліцензії: _____

Захоронення:

Назва об'єкта захоронення: _____

Контактна інформація: _____

Інформація про наявність ліцензії: _____

6.10 Схема повідомлення у разі виявлення або пошкодження АВМ

У разі виявлення додаткового підозрілого матеріалу у працівник або субпідрядник, який це виявив, має негайно припинити роботи у відповідній зоні та повідомити безпосереднього керівника робіт.

Подальша схема повідомлення має бути такою:

1. Працівник / субпідрядник повідомляє керівника робіт Підрядника.
ПІБ / контакт: _____
2. Керівник робіт Підрядника повідомляє відповідальну особу з охорони праці, екологічного та соціального управління.
ПІБ / контакт: _____
3. Підрядник повідомляє представника АВП.
ПІБ / контакт: _____
4. За потреби Замовник або Підрядник залучає компетентного фахівця з АВМ / спеціаліста з контролю небезпечних матеріалів.
ПІБ / контакт: _____
5. До прийняття рішення компетентною особою роботи у відповідній зоні не відновлюються.

Усі повідомлення, рішення та подальші дії мають бути задокументовані. Запис щонайменше має включати дату і час події, місце, короткий опис ситуації, фотофіксацію, осіб, яких повідомлено, та рішення щодо подальших дій.

7 Повідомлення уповноважених органів перед початком робіт з АВМ

До початку виконання робіт з демонтажу азбестовмісного або потенційно азбестовмісного матеріалу Підрядник, який організовує та виконує відповідні роботи, має перевірити застосовність вимог чинного законодавства щодо попереднього повідомлення уповноважених органів.

Питання щодо можливості незастосування процедури повідомлення може розглядатися лише за наявності оцінки ризику, яка підтверджує, що вплив на працівників є спорадичним і низької інтенсивності, а роботи належать до операцій з низьким ризиком, наприклад: коротких непостійних робіт із некрихкими матеріалами; видалення без руйнування неушкоджених матеріалів, у яких волокна міцно зв'язані в матриці; інкапсуляції або герметизації азбестовмісних матеріалів у доброму стані; або відбору проб або моніторингу повітря для визначення наявності азбесту.

У разі необхідності подання повідомлення Підрядник має забезпечити його направлення до відповідних уповноважених органів у строки та в обсязі, визначені чинним законодавством, зокрема подання повідомлення до міжрегіонального територіального органу Держпраці та центру контролю та профілактики хвороб МОЗ відповідної адміністративно-територіальної одиниці, у районі діяльності яких виконуватимуться роботи.

Повідомлення має бути подане не менше ніж за 10 календарних днів до початку робіт з АВМ, якщо інше не буде визначено чинними вимогами законодавства на момент виконання робіт. До початку робіт Підрядник має підтвердити актуальні адресати, форму та спосіб подання такого повідомлення.

У повідомленні має бути зазначено щонайменше:

Vocational Education and Training in the Eastern Partnership II

- місце розташування робочої зони;
- вид і орієнтовну кількість азбестовмісного матеріалу або матеріалу, що підлягає обробленню / демонтажу як АВМ;
- характер діяльності та процеси, що виконуватимуться;
- кількість працівників, залучених до робіт;
- дату початку та орієнтовну тривалість робіт;
- заходи, передбачені для обмеження впливу азбесту на працівників та недопущення поширення азбестовмісного пилу за межі робочої зони.

8 РІШЕННЯ ЩОДО УПРАВЛІННЯ АВМ

З урахуванням результатів обстеження, місця розташування матеріалу у приміщенні кухні та характеру запланованих робіт, матеріал на вентиляційних каналах має бути видалений до початку виконання основних ремонтних, демонтажних або будівельно-монтажних робіт у відповідній зоні.

Таке рішення обумовлене тим, що матеріал розташований на інженерному елементі, який може бути зачеплений під час ремонту, очищення, розбирання, демонтажу або модернізації вентиляційних каналів. Залишення матеріалу без попереднього вилучення створює ризик випадкового механічного порушення, утворення пилу, поширення забруднення у внутрішньому приміщенні та неконтрольованого впливу на працівників.

До підтвердження безпечного статусу матеріалу або до завершення демонтажу за спеціальним порядком будь-які роботи, що можуть зачепити шнур, вентиляційні канали, їх стики або прилеглі поверхні, мають бути заборонені. Матеріал не повинен зніматися, очищатися, відриватися або переміщуватися як звичайний будівельний чи технічний матеріал.

9 ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ДЕМОНТАЖУ АВМ

Цей розділ визначає мінімальні технічні вимоги до організації та виконання робіт з демонтажу АВМ на вентиляційних каналах у кухні. До підтвердження безпечного статусу матеріал має розглядатися як АВМ / потенційно АВМ.

9.1 Підготовчі дії до початку демонтажу

- уточнити точне місце розташування, протяжність, кількість і стан шнура;
- визначити межі робочої зони, «брудної» зони, маршрути руху персоналу та винесення відходів;
- підготувати метод виконання робіт / план робіт з АВМ, що включає ЗІЗ, інструменти, спосіб зwo-ложення, демонтажу, пакування, очищення та фінального огляду;
- провести інструктаж працівників і субпідрядників;
- заборонити виконання будь-яких інших робіт у зоні АВМ до завершення демонтажу і очищення.

9.2 Організація робочої зони

До початку демонтажу Підрядник має організувати контрольовану робочу зону, яка унеможливи-лює неконтрольований доступ сторонніх осіб, поширення пилу та винесення потенційного забруднення за межі місця виконання робіт. Ділянка робіт має розглядатися як «брудна зона» до завершення демонтажу, очищення та візуального огляду.

«Брудна зона» має бути фізично відокремлена від інших частин будівлі. Для цього можуть застосовуватися тимчасові огороження, поліетиленова плівка достатньої міцності, герметизація прорізів, щі-

лин, дверей, вентиляційних отворів або інших шляхів можливого поширення пилу. Усі входи до зони мають бути промарковані попереджувальними написами.

Для входу до «брудної зони» та виходу з неї Підрядник має передбачити шлюзову систему або інший контрольований вузол доступу. Як мінімум, має бути забезпечене розділення чистої та робочої зони, місце для зняття або очищення зовнішніх забруднених ЗІЗ, а також порядок передачі упакованих відходів без забруднення суміжних приміщень. За потреби передбачається двокамерний шлюз для персоналу та окремий матеріальний шлюз.

9.3 Засоби індивідуального захисту

Працівники, які виконують демонтаж АВМ, мають бути забезпечені засобами індивідуального захисту, достатніми для робіт з АВМ. Мінімальний комплект ЗІЗ має включати:

- одноразовий захисний комбінезон категорії III типу 5/6 або еквівалентний;
- респіратор класу не нижче FFP3 / P3 або еквівалентний засіб респіраторного захисту;
- захисні рукавички;
- захисні окуляри або щиток за потреби;
- захисне взуття або одноразові покриття для взуття за потреби;
- каску та інші стандартні будівельні ЗІЗ відповідно до характеру робіт.

Одноразові ЗІЗ, які використовувалися у «брудній зоні», мають розглядатися як потенційно забруднені та пакуватися разом з іншими потенційно азбестовмісними відходами. Забороняється струшувати, очищати сухим способом або виносити потенційно забруднені ЗІЗ за межі контрольованої зони без визначеного порядку поводження.

9.4 Виконання демонтажу

Пріоритетним підходом є демонтаж фрагмента металевого вентиляційного каналу разом із ділянкою, де розташований азбестовмісний шнур, із подальшим пакуванням усього демонтованого фрагмента як азбестовмісного відходу.

Перед початком різання ділянка з АВМ має бути стабілізована та захищена від випадкового пошкодження. Для цього може бути застосоване обережне локальне зволоження або фіксація ділянки шляхом обгортання поліетиленовою плівкою чи іншим придатним матеріалом. Відстань від місця різання до АВМ має бути достатньою для недопущення механічного впливу, вібрації, нагрівання або випадкового пошкодження шнура; конкретна відстань визначається Підрядником після огляду на місці та погоджується з відповідальною особою.

Різнання металевого вентиляційного каналу має виконуватися лише по металу, поза межами ділянки розташування АВМ. Перевагу слід надавати методам із мінімальним рівнем вібрації, пилу та іскор, наприклад ручному або низькооборотовому інструменту для різання металу, ножицям по металу або іншому контрольованому способу, визначеному Підрядником у методі виконання робіт.

Використання високошвидкісного різального, шліфувального або ударного інструменту поблизу АВМ не допускається, це може призвести до вібраційного впливу, нагрівання, пошкодження АВМ або поширення пилу.

Перед виконанням різання фрагмент вентиляційного каналу має бути надійно підтриманий або зафіксований, щоб після відділення він не впав, не змістився і не пошкодив ділянку з АВМ. Під час демонтажу не допускається скручування, згинання, ударне відривання або різке переміщення каналу, якщо це може вплинути на азбестовмісний шнур. Відокремлений фрагмент має зніматися контрольовано, вручну або з використанням допоміжних засобів, без контакту шнура з підлогою, стінами, інструментами або іншими поверхнями.

Після відрізнання вище та нижче місця розташування АВМ демонтований фрагмент вентиляційного каналу разом із азбестовмісним шнуром має бути негайно упакований як єдиний елемент. Якщо розміри фрагмента не дозволяють стандартне пакування в мішки, він має бути обгорнутий міцною поліетиленовою плівкою у кілька шарів, герметично заклеєний, промаркований як азбестовмісний відхід і переміщений до визначеного місця тимчасового зберігання.

Пил, уламки, фрагменти ущільнювача, використані серветки, плівка, одноразові ЗІЗ та інші матеріали, які могли контактувати з АВМ, мають бути зібрані та упаковані як азбестовмісні відходи. Не допускається сухе підмітання, продування стисненим повітрям або використання звичайного пилососа. Очищення робочої зони після демонтажу виконується вологим способом або із застосуванням обладнання з відповідною фільтрацією, якщо таке передбачено методом виконання робіт.

9.5 Пакування, маркування, тимчасове зберігання та передача відходів

Демонтований матеріал, пил, уламки, забруднені витратні матеріали та одноразові ЗІЗ мають бути упаковані як азбестовмісні / потенційно азбестовмісні відходи. Пакування має бути щільним, стійким до пошкодження та таким, що не допускає випадіння або розсипання матеріалу під час переміщення. Упаковані відходи мають бути промарковані як такі, що містять або можуть містити азбест.

Тимчасове зберігання таких відходів на майданчику має здійснюватися у визначеному місці з обмеженим доступом, захистом від механічного пошкодження, атмосферного впливу та доступу сторонніх осіб. Передача відходів має здійснюватися лише суб'єктам господарювання, які мають належні правові підстави, дозвільні документи та технічну спроможність для перевезення, оброблення або захоронення відповідних небезпечних відходів.

Передача відходів має бути документально підтверджена із зазначенням місця утворення, виду відходів, фактичної кількості або ваги, дати передачі, найменування перевізника, місця кінцевого приймання / захоронення та відповідальних осіб. Копії документів щодо передачі, транспортування, зважування та приймання відходів мають бути передані представнику АВП та збережені у документації проекту.

9.6 Очищення робочої зони і фінальний огляд

Після завершення демонтажу робоча зона має бути очищена вологим способом, пилососом із НЕРА-фільтром або іншим методом, що не спричиняє повторного підняття пилу. Сухе підмітання, продування стисненим повітрям і використання звичайного пилососа не допускаються.

Поверхні, на яких могли осідати пил або дрібні залишки матеріалу, мають бути очищені вологими серветками, ганчірками або іншим прийнятним методом. Використані матеріали для очищення мають бути упаковані як азбестовмісні / потенційно азбестовмісні відходи.

Демонтаж тимчасових огорожень, плівки, шлюзів або інших елементів ізоляції може виконуватися лише після очищення робочої зони та візуального огляду відповідальною особою Підрядника, а за потреби – компетентним фахівцем з АВМ. Основні ремонтні роботи у відповідній зоні можуть бути відновлені лише після документального підтвердження готовності зони до подальших робіт.

10 Порядок дій у разі випадкового виявлення або пошкодження АВМ

1. Негайно припинити роботи у відповідній зоні та залишити матеріал у тому стані, в якому його виявлено.
2. Обмежити доступ до ділянки; за потреби встановити попереджувальні знаки або тимчасове огороження.
3. Не виконувати сухе прибирання, підмітання, продування або використання звичайного пилососа.
4. Повідомити керівника робіт, представника АВП, відповідальну особу з охорони праці, екологічних та соціальних питань, а також компетентного фахівця з АВМ, якщо він залучений.

5. Зробити фотофіксацію без контакту з матеріалом; зафіксувати місце, дату, час, опис події та осіб, які були присутні.
6. До прийняття рішення компетентною особою розглядати матеріал або пошкоджену ділянку як потенційно забруднену азбестовими волокнами.
7. Відновлювати роботи лише після письмового рішення відповідальних осіб і, за потреби, після розроблення спеціального методу очищення / ремедіації.

11 НАВЧАННЯ, ІНФОРМУВАННЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ

До початку робіт у зоні, де локалізується АВМ, Підрядник має провести інструктаж працівників і субпідрядників. Інструктаж має бути документально підтверджений підписами. Під час інструктажу висвітлюються такі питання:

- небезпека для здоров'я та небезпечні властивості АВМ;
- місце розташування АВМ у кухні на вентиляційних каналах;
- заборонені дії: розрізання, відривання, очищення, переміщення, шліфування, продування, сухе підмітання, самовільне відкриття або розбирання вентиляційних елементів;
- порядок входу і виходу з «брудної зони»;
- використання, зняття і поводження із ЗІЗ;
- порядок пакування та передачі відходів;
- контактні особи для повідомлення;
- заборона самостійного прийняття рішень щодо прибирання, пакування або утилізації підозрілих матеріалів.

12 НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ТА ПРАКТИЧНІ НАСТАНОВИ

8. Державні санітарні норми і правила «Про безпеку і захист працівників від шкідливого впливу азбесту та матеріалів і виробів, що містять азбест», наказ МОЗ України № 1013 від 05.06.2023: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1345-23>
9. HSE HSG264 Asbestos: The survey guide: <https://www.hse.gov.uk/pubns/books/hsg264.htm>
10. HSE HSG227 A comprehensive guide to managing asbestos in premises: <https://www.hse.gov.uk/pubns/books/hsg227.htm>
11. HSE HSG247 Asbestos: The licensed contractors' guide: <https://www.hse.gov.uk/pubns/books/hsg247.htm>
12. HSE Asbestos Essentials: task sheets and equipment/method sheets: <https://www.hse.gov.uk/asbestos/essentials/>
13. HSE L143 Managing and working with asbestos: Control of Asbestos Regulations 2012. ACOP and guidance: <https://www.hse.gov.uk/pubns/books/l143.htm>